

**ခွန်အဲဉ်ယုဉ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိဉ်ကရၢ
လီာ်ခါဉ်သးဝဲလီာ်ခိဉ်သ့ဉ်
ကီာ်သူလုၤ**

www.knuhq.org

**ခွန်အဲဉ်ယုဉ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိဉ်ကရၢ အလံာ်ဟ့ဉ်ယုာ် ဆူ
ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ အမုာ်နံၤပဲၤထီဉ်(၇၄) နံဉ်**

မုာ်နံၤ... လါယုၤလံ (၁၆) သီ ၂၀၂၁ နံဉ်

တနံၤအံၤမုာ် တၢ်ကရၢကရိ ငးအိဉ်ထီဉ် **ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ(KNDO)** ပဲၤ ထီဉ်ဝဲ (၇၄)နံဉ် န့ဉ်လီၤ. ဝဲတၢ်မၤလၢကပီၤ **ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ** ပဲၤထီဉ် (၇၄)ဝိတဝိအမုာ်နံၤအံၤ ခွန်အဲဉ်ယုဉ်- ကညီဒီကလုာ်စာဖိဉ်ကရၢ, လီာ်ခါဉ်သး ဆုၤလီၤတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူ **ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ** ခိဉ်န့ၢ်, သိဉ်နူ မုဉ်ခွါကိးဂၤဒဲးယုဉ်ဒီး ပပုၤကလုာ်ထံဖိကီာ်ဖိကမျၢၢ်လၢဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ ကညီဒီကလုာ် အတၢ်ဂဲၤလီာ်တဖၣ် လၢကအိဉ်ပဲၤဒီးတၢ်သ့ဉ်ဖံးသးညီ, နၢၤန့ဉ်နၢၤဒါ ဒီးမၤန့ၢ်အိဉ်ကဲ ကိးဒဲးနီၢ်ဂၤဒဲးန့ဉ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ မ့ၢ်ဝဲ ကညီကလုာ်ပုၤဖိဉ်တၢ်စုကဝဲၤကရၢ လၢဘဉ်တၢ်ကရၢကရိ ငးအိဉ်ထီဉ်အီၤလၢ ခွန်အဲဉ်ယုဉ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိဉ်ကရၢန့ဉ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိငးအိဉ်ထီဉ်အီၤ တၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိ အခိဉ်သ့ဉ်န့ဉ် မုာ်ဒဲးသိး ကဒိတဒၢဝဲဒၣ် ကညီကလုာ်ယုဉ်ဒီးထံဖိကီာ်ဖိ ကမျၢၢ်တဖၣ် အသးသမူဒီးအစုလီာ်ခိဉ်ခိဉ်န့ဉ်လီၤ. ကညီဖိတဖၣ် လီၤဆိဒၣ်တၢ် ဝဲ ၁၉၄၂ တုၤ ၁၉၄၅ နံဉ်အတီၢ်ပုၤ ဘဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်ဝဲဒီး တၢ်ဒွဲဉ်န့ဉ်သဝီ, တၢ်မၤသံမၤဝီဒီးတၢ်မၤအၢမၤသီဒိဉ်ဒိဉ်မုာ်န့ဉ်လီၤ. ဒိဖျိလၢ တၢ်အိဉ်သးဒဲးသိးအံၤတဖၣ်အယိ ကညီဒီကလုာ်ခိဉ်န့ၢ်တဖၣ် ဝဲထံစိကွၢ်ဝဲ ကညီကလုာ်အတၢ်အိဉ် သး, ထံရှုၢ်ကီာ်သးတၢ်အိဉ်သးဒီး စိဆၢကတီၢ်ဖဲန့ဉ် ထံကီာ်ခိဉ်န့ၢ်တဖၣ် အလုာ်အလၢ, အထူသနူဒီး အတၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲတဖၣ် အတၢ်အိဉ်သးဒီးထံဉ်ဝဲဒၣ် အလီၢ်အိဉ်သပုၤကတၢ်လၢ တၢ်ကဘဉ်ကရၢ ကရိထီဉ်ကညီဒီကလုာ် ဂၢၤသးကရၢအယိဝဲ ၁၉၄၇ နံဉ်လါယုၤလံ (၁၆)သီန့ဉ် **ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ (KNDO)**အံၤ ဘဉ်တၢ်ကရၢကရိငးအိဉ်ထီဉ်အီၤန့ဉ်လီၤ. စိဆၢကတီၢ်ဖဲန့ဉ်အခါပုၤလၢ န့ဉ်လီၤပဉ်ယုဉ်ပဉ်ဂီၢ်ဒီးဂဲၤလီာ်တၢ်လၢ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢအံၤအပူၤတဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် မ့ၢ်ဝဲပုၤအဲဉ်ကလုာ် ကညီသ့ဉ်ဘိဉ်သးစၢ်တဖၣ်န့ဉ်လီၤ.

ဒိပမုာ်ပုၤတကလုာ်အသိး ပကအိဉ်မူ, အိဉ်စံာ်အိဉ်ကျၢၤဝဲ ဒိပုၤတကလုာ်အသိးဒီးပတၢ် အိဉ်မူက လဲၤထီဉ်လဲၤထီဉ်ဒိပုၤကလုာ်ဂၢၤတဖၣ်အသိးအဂီၢ် အလီၢ်အိဉ်ဝဲဒၣ်လၢ ပကညီကလုာ်တဖၣ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီး ကလုာ်တၢ်သဘျုး, ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီး တၢ်စံဉ်ညိဉ်ပလီၤသးခွဲးယာ်တဖၣ် န့ဉ်လီၤ. ကညီဒီကလုာ်ခိဉ်န့ၢ်တဖၣ် ဝဲထံနီၤဖးဝဲတၢ်အိဉ်သး လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးဟံလီၤဝဲ ထံရှုၢ် ကီာ်သး တၢ်တီကုဉ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်မၤအကျဲတဖၣ် လၢဖိးမံလိာ် အသးဒီးစိဆၢကတီၢ်အတၢ်အိဉ်သး တစိဘဉ်တစိ ဒီးဂဲၤလီာ်မၤဖျါ ထီဉ်ဝဲအမိာ်လံာ်မိာ်ပုၤန့ဉ်လီၤ. တကတီၢ်ယိ တၢ်မၤလၢပဲၤ ကညီဒီ ကလုာ်စာဖိဉ်ကရၢ အထံရှုၢ်ကီာ်သး တၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိအဂီၢ် အလီၢ်အိဉ်လၢ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသး

ကရားအံ့ကမ္မာစွာကိး ကညီပုၤဖိၣ်တၢ်စုကဝဲၤကရၢ လၢအိၣ်ဆၢထၢၣ်သယံၤယုၣ်ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် - ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ လၢ တၢ်မၤလၢပုၤကညီဖိတဖၣ် အထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်ဖိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ကရၢကရိ သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤဝဲ ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢ(KNDO) အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်ဖိ အခိၣ်သ့ၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ဒီတဒၢကညီကလုာ်အသးသမူ, အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဒီးတၢ်ဒီတဒၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် -ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ အထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်ဒီး တၢ်မၤလၢပုၤကညီဖိ ထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဝဲအသိး ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢအံ့ၤ အိၣ်ဆၢထၢၣ် ယုၣ်ဝဲဒီး ထံဖိကိၣ်ဖိကမ္မာၢ်, ဖိၣ်လိာ်စုမၤသကိးတၢ်ဒီး ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ်လၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ အထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအပူၤ တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ တၢ်ဒုးပၢၢ်ဆၢတၢ်ဂဲၤလိာ်ဒီတကတီၢ်, ဖိၣ်လိာ်စုမၤသ ကိးတၢ်ဒီး ကလုာ်န့ၣ် ကရၢအဂ့ၤအဂၤတဖၣ် ဒီးထံၣ်ကိၣ်သး ပၣ်တံၣ် တဖၣ် လၢတၢ်ထီၣ်ဒါမၤက တၢ်ကွၢ် ကလုာ်ဒိၣ်စိသနူ ဒီးကယံၢ်မိၤစိရိၤအသနူတဖၣ် ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ကိၣ်စၢဖိၣ်ဖဲ ကိၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢအံၤ မ့ၢ်ကညီစံၣ်စိၤန့ၣ် တၢ်ဒီတဒၢ ကရၢတကရၢ လၢ ကညီဒီတကလုာ်အဂီၢ်ဒီး ဒီသဒၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ အထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်အဂီၢ် ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤ တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး, ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢအံၤ ကတီၢ်ဆူညါ, အလီၢ်အိၣ်ဒီးအကါဒိၣ်စုာ်ကိးဝဲလၢ ကအိၣ်ဆၢထၢၣ်, ဒီတဒၢပၤယၢ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ လၢအဂ့ၤဒီးအိၣ်ဆၢထၢၣ်သယံၤယုၣ်ဒီး ထံဖိကိၣ်ဖိ ကမ္မာၢ်ခဲလၢာ် လၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ အထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲ ဒီးတၢ်န့ၣ်ကျဲ အဖိလၢာ်လၢတၢ်ထီၣ်ဒါ မၤကတၢ်ကွၢ် ကလုာ်ဒိၣ်စိသနူ ဒီးကယံၢ်မိၤစိရိၤသနူ လၢအထီၣ်ဒါမၤဆူၣ် ကလုာ်န့ၣ်ဒီး ထံဖိကိၣ်ဖိကမ္မာၢ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ထံၣ်ကိၣ်သးတၢ်အိၣ်သး တၢ်ဆိတလဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲအသိး ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ် ကရၢ ပၤလီၤထံၣ်ကိၣ်သးတၢ်တီၢ်က့ၣ်ကျဲၤ ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ် တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်, ဖိၣ်လိာ်စု မၤသကိးတၢ်ဒီး ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်, ထံၣ်ကိၣ်သး ပၣ်တံၣ်တဖၣ် ဒီးကညီကလုာ် ထံဖိကိၣ် ဖိကမ္မာၢ်တဖၣ် ဒီး ဂဲၤလိာ်ဝဲဒၣ် လၢတၢ်မၤကတၢ်ကွၢ်ဝဲ ကလုာ်ဒိၣ်စိသနူ ဒီးကယံၢ်မိၤစိရိၤအသနူ တဖၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ပီ တၢ်တီၢ်က့ၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် ဒီးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ် ကလၢထီၣ် ပုၤထီၣ်ဝဲအဂီၢ်, ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢယုၣ်ဒီး ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ် တဖၣ်ကဖိၣ် လိာ်ပစုမၤသကိးတၢ်ဒီး ကညီကမ္မာၢ် ထံဖိကိၣ်ဖိတဖၣ် ဒီးကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ် လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ထံကိၣ်တံၢ်နီၢ်လၢ အအုၣ်ကီၤဝဲဒၣ် ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီး တၢ်စံၣ်ညိၣ် ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်အဂီၢ် ဒီးပၤယၢ်ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢ အတၢ်စံၣ်စိၤလၢအဂ့ၤ ဒီးဖိၣ်လိာ်စု ဂဲၤလိာ်သကိးတၢ် နူဒီးယုယုတုၤလၢ ကညီဒီကလုာ် အထံၣ်ကိၣ်သး တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်ဖိ လၢထီၣ်ပုၤ ထီၣ်ဝဲတစုန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါန့ၣ်လီၤ.

ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ
လီၢ်ခါၣ်သး